



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS  
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

---

1959 · 50 · 2009

ПЕТТИ ОДДЕЛ

## ОДЛУКА

ЗА ДОПУШТЕНОСТА НА

Жалбата бр. 11363/03

од

**Катерина ТАНЕВА и други против Република Македонија**

*Напомена: Македонскиот превод на текстот на одлуката на Европскиот суд за човекови права е исклучиво информативен и од него не произлегуваат никакви права и/или обврски. Единствено официјалниот текст на одлуката на Европскиот суд за човекови права на англиски и/или француски јазик, објавена од страна на Судот е автентичен и се смета за оригинал. Не е дозволено објавување на овој превод на било каков начин без претходна дозвола од страна на Министерството за правда на Република Македонија, освен во случај доколку се користи за информирање.*

Европскиот суд за човекови права (Петти оддел), заседавајќи на 10 ноември 2009 година во Совет составен од:

Peer Lorenzen, *Претседател*,  
Renate Jaeger,  
Karel Jungwiert,  
Rait Maruste,  
Isabelle Berro-Lefèvre,  
Мирјана Лазарова Трајковска,  
Zdravka Kalaydjieva, *судии*,

и Claudia Westerdiek, *Секретар на одделот*,

Имајќи ја предвид жалбата поднесена на 27 март 2003 година,

Имајќи ги во предвид обсервациите поднесени од страна на тужената држава и обсервациите на жалителите примени по одговор,

На расправа, Советот одлучи како што следи:

## ФАКТИ

Жалителите, г-ѓа Катерина Танева (“првиот жалител”), г-дин Никола Џумалиев (“вториот жалител”) и г-дин Стојчо Џумалиев (“третиот жалител”), се македонски државјани кои се родени во 1941, 1933 и 1945 последователно и живеат во Струмица. Тие беа застапувани пред Судот од г-ѓа Тања Дедејска, адвокат од Струмица. Македонската Влада (“Владата”) беше застапуван од нејзиниот Агент, г-ѓа Радица Лазареска Геровска.

### **А. Околности на предметот**

Фактите на предметот, како што беа доставени од странките, можат да се заокружат на следниот начин:.

#### *1. Заднина на предметот*

Во 1959 и во 1961 година, тогашниот Народен Одбор на Општина Струмица, национализирал две соседни земјишни парцели

(поранешни катастарски борови 168 (1,265 m<sup>2</sup>) и 171 (2,379 m<sup>2</sup>) од членовите на семејствата на жалителите.

На 30 декември 1992 година, Министерството за финансии им доделило на градежното претпријатие, М., заради изградба на станбена зграда, неколку земјишни парцели (со различни броеви), зафаќајќи вкупен простор од 1,582 m<sup>2</sup>. Оваа одлука станала правосилна на 6 март 1994 година. Вториот и третиот жалител укажале дека одлуката не го содржела земјиштето бр.171. Согласно на измените на генералниот урбанистички план од 10 декември 1999 година, било предвидено изградба на голем станбено-деловен комплекс на ова земјиште.

Со судски одлуки од 16 март и 30 мај 2001 година за секој жалител посебно, било утврдено дека, жалителите се наследници на право на денационализација, во поглед на имотот, национализиран од членовите на нивното семејство, и дека имотот ги вклучувал предметните земјишните парцели.

На 30 јули 2001 година, Министерството за транспорт и врски ("Министерството") ја дополнил одлуката на Министерството за финансии од 30 декември 1992 година, доделувајќи неколку земјишни парцели (со различни броеви од тие во подоцнежната одлука, со еден исклучок), во вкупна површина од 2,693 m<sup>2</sup>, на претпријатието М, заради изградба на станбено-деловен комплекс, според генералниот урбанистички план од 1999 година. Во поглед на вториот и третиот жалител, 1,111 m<sup>2</sup> од земјишната парцела бр.171, била зафатена со оваа одлука.

*2. Постапка за денационализација поведена од првиот жалител во врска со земјишната парцела бр.168 ("прв сет на постапки")*

На 12 јули 2001 година, првиот жалител поднел барање за денационализација на земјишната парцела бр.168, до Министерството за финансии, која била наводно сеуште неизградена, односно дека имало само градежните времени објекти.

На 15 април 2002 година, Комисијата за денационализација при Министерството за финансии ("Комисијата за денационализација") го одбила барањето како неосновано. На 27 јуни 2003 година, Второстепената владина комисија ("Второстепената комисија") ја уважила жалбата поднесена од

првиот жалител и ја поништила одлуката. Утврдила дека, Комисијата за денационализација нецелосно ги утврдила фактите дали земјишната парцела бр.168, била неизградена.

Дополнителни одлуки во овие постапки не биле донесени.

*3. Постапка за денационализација поведена од вториот и третиот жалител во врска со земјишната парцела бр.171 (“вториот сет на постапки“)*

На 1 јуни 2001 година, вториот и третиот жалител поднеле барање за денационализација до Министерството за финансии за земјишната парцела бр.171, која според нив била сеуште неизградена.

На 5 ноември 2001 година, Комисијата за денационализација го одбила ова барање истовремено наоѓајќи дека, вториот и третиот жалител веќе добиле надомест за земјиштето на два начина, и тоа: 600 m<sup>2</sup>, им биле повратени, а за останатиот дел им бил исплатен надоместок. Повикувајќи се на увидот на лице место извршен на 25 септември 2001 година, Комисијата утврдила дека, имало градба на соодветен дел од парцелата со површина од 800 m<sup>2</sup>, која била доделена за градба, со одлуки на Министерството за финансии од 30 декември 1992 и 30 јули 2001 година, на градежната компанија, М. за изградба на станбено-деловен комплекс, определен со генералниот урбанистички план од 1999 година.

На 21 декември 2001 година, вториот и третиот жалител се жалеле, тврдејќи дека, *inter alia*, 1,215 m<sup>2</sup> од земјишната парцела биле неизградени на 1 јуни 2001 година, датумот кога тие ги поднеле барањата за денационализација, и заради тоа мора земјата да им биде повратена; исто така, Комисијата за денационализација, морала да го примени членот 8(2) од Законот за денационализација (види “Релевантно домашно законодавство“ подолу); како и дека, увидот на лице место не бил извршен во соодветниот период; и дека, градежните времени објекти биле демонтирани на 1 септември 2001 година, кога градежното претпријатие ја започнало изградбата без соодветна валидна документација.

На 19 јуни 2002 година, Второстепената комисија ја одбила жалбата, согласно членот 8 од Законот за денационализација,

сметајќи дека, вториот и третиот жалител веќе примиле надомест и смислата на национализацијата била остварена.

На 16 јули 2002 година, вториот и третиот жалител поднеле тужба за управен спор пред Врховниот суд, тврдејќи дека, 1,215 m<sup>2</sup>, од земјишната парцела биле неизградени во соодветниот период и согласно тоа мора да им биде повратена земјишната парцела. Дополнително, тие потврдиле дека примиле надомест за преостанатиот дел од земјишната парцела.

На 28 ноември 2002 година, Врховниот суд повикувајќи се на членот 8(1) од Законот за денационализација, го потврдил одбивањето на барањата за денационализација на земјиштето поднесено од вториот и третиот жалител. Дополнително утврдил дека, земјиштето не треба да биде смета за неизградено, бидејќи постоеле веќе започнати градежни работи во согласност со генералниот урбанистички план. Во овј дел, судот се повикал на договорот од 12 ноември 1998 година, склучен помеѓу градежното претпријатие, М., и Министерството за транспорт врски и просторно планирање, согласно кој, деловните канцеларии на Министерството биле лоцирани на предметното земјиште. Фактот дека, барањата за денационализација биле поднесени во периодот кога овие канцеларии биле одстранети и биле започнати градежни работи за подготовка за градба, не значи дека земјиштето било неизградено.

На 7 април 2003 година, јавниот обвинител ги информирал вториот и третиот жалител дека не постоеле основи за подигање на барање за заштита на законитоста пред Врховниот суд.

#### *4. Постапки во поглед на одлуката на Министерството од 30 јули 2001 година (“трет сет на постапки“)*

На 28 септември 2001 година, првиот жалител ја обжалил одлуката на Министерството за финансии од 30 јули 2001 година. Се претопставува дека, и вториот и третиот жалител ја обжалиле оваа одлука. Но, нема доставен докази за овој податок.

На 29 октомври 2001 година, Народниот правобранител, барал од Второстепената комисија како надлежен второстепен орган, да ја поништи одлуката на Министерството како спротивна на членот 72 од Законот за денационализација.

На 5 декември 2001 година, Второстепената комисија, по службена должност, а по право на надзор, ја поништила одлуката. Повикувајќи се на жалбата на жалителите, Второстепената комисија утврдила дека, нападнатата одлука била спротивна со членот 72 од Законот за денационализација.

На неодредена дата во 2002 година, Државниот правобранител и градежното претпријатие М. повеле управен спор пред Врховниот суд. Копии од овие тужби, не биле доставени до жалителите.

На 3 октомври 2002 година, Врховниот суд ја поништил одлуката од 5 декември 2001 година, наоѓајќи, *inter alia*, дека Второстепената комисија погрешно востановила дека одлуката на Министерството е правно дело или еднострана изјава на волја во смисла на членот 72(2) од Законот за денационализација (види “Релевантно домашно законодавство“ подолу). Понатаму нашол дека, земјиштето кое било предмет на разгледување во одлуката на Министерството, неможе да биде земено како неизградено заради причините наведени погоре (во неговата одлука од 28 ноември 2002 година). Дополнително, се повикала на градбата, согласно договорот од 12 ноември 1998 година (види погоре), на други административни градби кои сместувале државни службеници во привремени административни канцеларии кои биле претходно лоцирани на предметното земјиште. Жалителите не успеале преку јавниот обвинител да подигнат барање за заштита на законитоста пред Врховниот суд. Нивните барања за повторување на постапката сеуште не биле одлучени.

На 30 декември 2002 година, Второстепената комисија, ја одбила жалбата на жалителите и ја потврдила одлуката на Министерството од 30 јули 2001 година.

На 9 февруари 2006 година, Врховниот суд ја уважил тужбата во управен спор на жалителите и ја поништил одлуката на Второстепената комисија. Пресудил дека, барањата на жалителите за денационализација мора да бидат одлучени како претходно прашање пред земјиштето да биде подобно за градба. Заради тоа, дал напатствија до Министерството за прекинување на постапките кои биле во тек до завршување на постапката за денационализација.

Не била донесена дополнителна одлука во овој дел од постапката.

## **Б. Релевантно домашно законодавство и пракса**

### *1. Закон за денационализација од 2000 година*

Членот 8 (1) од Законот за денационализација предвидува дека, одземениот имот за кој е даден надомест неможе да биде предмет на денационализација. Врз основа на ставот 2, по исклучок, ако одземениот имот за кој е даден надомест постои, имотот може да се врати при што барателот е должен да врати надомест во износ, на начин и постапка утврдени со пропис на Владата на Република Македонија.

Членот 28(2) од Законот за денационализација предвидува дека, сопственост на гредежно земјиште се враќа доколку целта заради која било одземено градежното земјиште не била реализирана, како и кога била резлизирана целата за која било одземено градежно земјиште, а тоа при поднесувањето на барањето за денационализација претставува градежно неизградено земјиште.

Членот 72(1) и (2) предвидува дека, не е дозволено располагање со имотот што е предмет на денационализација со денот на влегувањето во сила на овој закон. Правните дела и едностраните изјави на волја што се во спротивност со став 1 на овој член се ништовни.

### *2. Законот за општата управна постапка од 1986 година*

Врз основа на членот 218(1) и (2) од Законот за општата управна постапка ("Законот од 1986 година"), како важечки во тоа време, управниот орган е обврзан да донесе решение и да го достави до заинтересираната странка во рок од еден месец по поднесувањето на барањето. На странката на која барањето не и било решено во пропишаниот рок има право на жалба, како да е одбиено нејзиното барање.

Врз основа на членот 246(2) од Законот 1986 година, доколку жалба е поднесена без да биде донесена првостепено решение, второстепениот орган, во определен рок, не повеќе од еден месец, ќе му наложи на првостепениот орган да донесе решение. Ако не ја спроведе постапката, второстепениот орган сам ќе ја спроведе и со свое решение ќе ја реши работата.

### *3. Законот за општата управна постапка од 2005 година*

Законот за општата управна постапка од 2005 година (“Законот од 2005 година”), кој го заменил Законот од 1986 година, ги предвидува истите одредби од Законот од 1986 година наведени погоре, (членовите 221(1) и (2) и 246).

### *4. Законот за управните спорови од 1976 година*

Членот 16 од Законот за управните спорови од 1976 година (“Законот од 1976 година”) предвидува дека, трето лице на кое поништувањето на оспорениот управен акт непосредно би му било од штета (заинтересирано лице) во спорот има положба на странка.

Врз основа на членот 26(1) од Законот, ако второстепениот орган во рок од 60 дена не донел решение, странката може да поведе управен спор пред Врховниот суд, исто како да е жалбата одбиена.

Членот 26(3) предвидува дека, ако првостепениот орган не донел никакво решение по нејзиното или неговото барање во рок од 60 дена, странката има право со своето барање да се обрати до второстепениот орган. Ако второстепениот орган не донесе решение, заинтересиранта странка може да поведе управен спор под условите од став 1 на овј член.

### *5. Законот за управните спорови од 2006 година*

Законот за управните спорови од 2006 година (“Законот од 2006 година”), кој го заменил Законот од 1977 година, ги предвидува истите одредби утврдени со Законот од 1977 година наведени во членот 26 (членот 22).

### *6. Законот за градежно земјиште од 2001 година*

Врз основа на членот 3(2) од Законот за градежно земјиште, градежно земјиште претставува изграденото и неизграденото земјиште планирано за градење на просторни и урбанистички планови, согласно закон.



### *7. Релевантна судска пракса која се однесува на денационализација на имот*

Неколку физички лица од Струмица покренале постапка за денационализација на дел од земјиште кое било наводно неизградено, врз основа на важечкиот урбанистички план, според кој тоа земјиште било утврдено за градба на станбени згради. Нивните барања биле одбиени од првостепениот и второстепениот орган бидејќи тие примиле надомест за нивниот национализиран имот. Со одлука од 10 септември 2003 година, Врховниот суд ја поништил второстепената одлука, бидејќи фактите не биле правилно утврдени во поглед на примената на членот 8(2) од Законот за денационализација (*У.бр.1125/2002*).

Со конечна одлука од 30 јуни 2004 година, Второстепената комисија го усвоила барањето на првиот барател и му го вратила правото на сопственост преку друго различно неизградено земјиште во Струмица. На неа и било исто така одредено да го врати надоместот кој му бил платен на нејзиниот претходник (*Дн.бр.19-76/5(1708-197)*).

### **ЖАЛБЕНИ НАВОДИ**

The applicants complained under Article 6 of the Convention that they had been denied the right to participate in the third set of proceedings. The first applicant further complained about the length of the first set of proceedings. The applicants also complained under Article 1 of Protocol No. 1 that their right to the peaceful enjoyment of their possessions had been violated since the relevant plots of land had not been restored to them although they had been undeveloped at the time of the submission of their claims.

Жалителите се жалеа согласно членот 6 од Конвенцијата дека ним им било оневозможено правото да учествуваат во третиот сет на постапки. Првиот жалител дополнително се жалел во поглед на должината на постапката на првиот сет на постапки. Жалителите исто така се жалеле врз основа на членот 1 од Протоколот 1 дека нивното право на мирно уживање на нивниот имот било повредено откако неколку земјишни парцели не им биле вратени на нив, иако тие биле неизградени во времето на поднесување на нивните барања.

## **ПРАВО**

### **А. Жалбени наводи согласно членот 6**

Жалителите се жалеа согласно членот 6 став 1 од Конвенцијата дека, принципот на еднаквост на средства бил повреден во третиот сет на постапки, кога тужбите врз основа на кои била донесена одлуката од 3 октомври 2002 година на Врховниот суд, не биле доставени до нив. Првиот жалител исто така се жалеше согласно истиот член дека, првиот сет на постапки траел неразумно долг период. Членот 6 став 1 од Конвенцијата, како релевантен предвидува:

“Секој во определувањето на неговите граѓанските права и обврски ..... има право на правично и јавно судење во разумен рок..... пред (а) суд ....“

1. *Наводи за повреда на принципот на еднаквост на средства во поглед на третиот сет на постапки*

#### **а) Произнесувања на странките**

Владата се произнесе дека, жалбата е недопуштена заради неискористување на домашните правни лекови бидејќи овој сет на постапки бил сеуште во тек.

Жалителите спореа дека, немале правично судење бидејќи копија од тужбите за поведување на управен спор од државниот правобранител и претпријатието М, кои довеле до донесување на одлуката на Врховниот суд од 3 октомври 2002 година, не биле комуницирани до нив.

#### **б) Оценување на Судот**

Судот забележува дека, жалителите се жалеле дека биле попречени од правото да учествуваат во еден дел од постапките, имено пред Врховниот суд да ја донесе својата одлука од 3 октомври 2002 година, и оцени дека, оваа одлука била донесена врз основа на тужба за поведување на управен спор од страна на државниот правобранител и градежното претпријатие М. Нема доказ дека копија од овие тужби биле доставени до жалителите на произнесување. Сепак, забележува дека, постапката не завршила со оваа одлука (види, а contrario, Гроздановски против Република Македонија, бр.21510/03,

параграфи 22 и 38, од 31 мај 2007 година). Предметот бил вратен на повторно одлучување пред Второстепената комисија која со решение од 30 декември 2002 година ја одбила жалбата на првиот жалител. Жалителите успеале со тужба за управен спор да ја побијат оваа одлука со подоцнежната одлука на Врховниот суд. Заради тоа, на 9 февруари 2006 година, Врховниот суд ја поништил одлуката од 30 декември 2002 година. Истовремено наложил постапките да прекинат до конечно завршување на постапката за денационализација. Постапката сеуште е во тек и нема донесено дополнителна одлука.

Во овие околности, Судот смета дека, жалбените наводи во овој поглед се преуранети и мора да бидат одбиени согласно членот 35 ставовите 1 и 4 од Конвенцијата заради неискористување на домашните правни лекови.

## *2. Должина на првиот сет на постапки*

Првиот жалител се жалеше дека, првиот сет на постапки не бил во согласност со барањето за судење во “разумен рок“ согласно членот 6 став 1 од Конвенцијата.

Судот потсетува дека, врз основа на неговата воспоставена судска пракса, правилото на искористување на домашните правни лекови согласно членот 35 став 1 од Конвенцијата, ги обврзува жалителите првенствено да ги искористат правните лекови кои се нормално достапни и важечки во домашното правен систем и кои се достапни за нив во поглед на наводните повреди. Примената на ова правило мора да биде дозволено во овој контекст. Во овој правец, Судот мора да испита дали, според сите околности на предметот, жалителот направил се што може разумно да се очекува од него или неа да ги искористи домашните правни лекови (*види Askoy v. Turkey*, пресуда од 18 декември 1996 година, ECHR 1996-VI, параграфи 51-54).

Навраќајќи се на конкретниот случај, Судот забележува дека, првиот сет на постапки бил започнат на 12 јули 2001 година и дека немало одлука донесена од 27 јуни 2003 година, кога Второстепената комисија ја усвоила жалбата и го поништила решението на Комисијата за денационализација од 15 април 2002 година. Предметот согласно наведеното, чекал на испитување од Комисијата за денационализација.

Дополнително оцени дека, првиот жалител можел да бара од Второстепената комисија, врз основа на членот 246(2) од Законот од 1986 година, да и одреди рок на Комисијата за денационализација во кој ќе одлучи по нејзиното барање. Исто така, можела да бара, заради молчење на администрацијата согласно членот 218(2) од Законот од 1986 година и членот 26 од Законот од 1976 година, до Второстепената комисија да одлучи за основаноста на барањето. На крајот, таа можела да поднесе тужба за поведување на управен спор барајќи од Врховниот суд да донесе мериторна одлука.

Првиот жалител не искористил ниту еден од овие правни лекови, кој ќе и овозможеле неа да го оствари своето барање за денационализација. Во вакви околности, Судот смета дека, таа пропуштила да ги искористи домашните правни лекови кои биле достапни за неа во соодветниот период (*vidi Sirc v. Slovenia* (dec.), бр. 44580/98, од 16 мај 2002 година).

Следува дека, овој жалбен навод мора да биде одбиен врз основа на членот 35 ставовите 1 и 4 од Конвенцијата заради неискористување на домашните правни лекови.

### **Б.Жалбени наводи по однос на член 1 од Протоколот бр.1**

Жалителите се жалеа врз основа на членот 1 од Протоколот бр.1 дека, нивните права на мирно уживање на нивната сопственост биле повредени. Во овој правец, тие се жалеле дека, дел од земјишните парцели бр.168 и 171 биле неизградени во времето на поднесување на нивното барање за денационализација и согласно тоа морало земјиштето да им биде вратено. Членот 1 од Протоколот бр.1 од Протоколот бр.1, како релевантен предвидува:

“Секое физичко и правно лице има право на непречено уживање на својата сопственост. Никој нема да биде лишен од својата сопственост освен кога е тоа во јавен интерес и под услови определени со закон и општите принципи на меѓународното право.

Претходните одредби на никаков начин не го спречуваат правото на државата да ги примени оние закони кои се неопходни за да се контролира користењето на сопственоста, согласно на општите интереси или да се обезбеди плаќање на даноците или други придонеси или парични казни.”

## **1. Произнесувања на странките**

Владата се произнесе дека, првиот жалител пропуштил да ги искористи домашните правни лекови бидејќи првиот сет на постапки кои се однесувале на нејзиното барање за денационализација биле сеуште во тек.

Во врска со вториот и третиот жалител, Владата напомена дека, тие немале легитимно очекување да го повратат соодветното земјиште од образложенијата дадени од домашните власти, имено, дел од земјиштето веќе им било вратено, додека за останатиот дел им бил исплатен паричен надоместок.

Првиот жалител спореше дека, барањето за денационализација на дел од земјишната парцела бр.168 изгубило било каков изглед од успех, бидејќи земјиштето повеќе не било веќе неизградено, со овозможувањето на изградба на станбено-деловен комплекс во меѓувреме.

Вториот и третиот жалител спореше дека, тие имале легитимно очекување, согласно членот 8(2) од Законот за денационализација, да добијат дел од земјишната парцела бр.171, која наводно била неизградена кога тие го поднеле своето барање за да им биде вратено на нив. Во поддршка на овие тврдења, тие се повикаа на соодветна домашна судска пракса (види У.бр..1125/2002 и Дн.бр.19-76/5(1708-197), *“Релевантно домашно законодавство и пракса“* погоре).

## **2. Оценка на Судот**

### **а) Основни принципи кои прилегуваат од судската пракса на Судот**

Судот потсетува дека, жалител може да се жали за наводна повреда на членот 1 од Протоколот бр.1 само доколку нападнатите одлуки се однесуваат на неговата или нејзината “сопственост“ во смисла на таа одредба. Концептот на “сопственост“ има автономно значење, независно од формалната класификација во домашното право. “Сопственоста“ може да биде и како “постоење на сопственост“ или посед, вклучувајќи и барања, во однос на кој одреден жалител може да спори дека тој или таа имале барем “легитимно очекување“ (кое мора да биде повеќе од конкретна природа отколку само надеж) дека тие ќе го остварат своето

право, што претпоставува дека, тој или таа ќе добијат ефективно уживање на нивните сопственички права. Никакво “легитимно очекување“ не може да биде во игра во отсуство на барања кои е потребно да бидат суштински основани заради востановување на posed. Според тоа, условените барања, не може да се сметаат за сопственост (види *Gavella v. Croatia* (dec.), бр. 33244/02, ECHR 2006-XII, и референците цитирани во него).

Членот 1 од Протоколот бр.1, не може да се толкува како општа обврска за тужената држава, да го врати имот кој преминал кај неа пред ратификацијата на Конвенцијата. Ниту пак, членот 1 од Протоколот бр.1 наметнува било какви ограничувања на тужената држава слободно да го утврди обемот на враќање на сопственоста, и да ги избере условите под кои ќе се согласи да се враќаат сопственичките права на поранешните сопственици (види *Jantner v. Slovakia*, бр. 39050/97, параграф 34, 4 март 2003). Од друга страна, откако еднаш ќе биде ратификувана Конвенцијата од тужената држава, вклучувајќи го и Протоколот бр.1. при донесувањето на легислатива која предвидува целосно или делумно враќање на сопственоста, национализирана со претходниот режим, оваа легислатива мора да биде земена во предвид како генератор за создавање на нови сопственички права заштитени со членот 1 од Протоколот бр.1 за лица кои имаат право да ги искористат овие одредби (види *Korecký v. Slovakia* [GC], бр. 44912/98, параграф 35, ECHR 2004-IX).

**б) Примена на овие принципи во конкретниот предмет**

Судот забележува дека, дејствијата на жалителите не се однесувале на нивна “постојна сопственост“ и тие немале статус на сопственици, туку дека биле само баратели. Заради тоа, останува да се утврди дали тие имале “легитимно очекување“ дека нивните барања за денационализација ќе бидат утврдени во нивна корист.

*(i) По однос на првиот жалител*

Судот забележува дека, првиот сет на постапки сеуште е во тек. Последната одлука била на Второстепената комисија од 15 април 2002 година, со која предметот бил вратен на повторно одлучување до Комисијата за денационализација.

Судот смета дека, жалбените наводи на првиот жалител под овој основ се тесно поврзани и зависат од конечниот исход на предметот, имено дали, предметната земјишна парцела била

неизградена на 12 јули 2001 година, датумот кога таа го поднела своето барање за денационализација на земјиштето. Овој факт би бил одлучувачки за првиот жалител во остварувањето на неговото право на денационализација, согласно членот 28(2) од Законот за денационализација. Сепак, домашните власти не го утврдиле овој факт, делумно заради пропуштањето на жалителот да ги искористи во нејзина полза, правните лекови определени во легислативата применлива во тој период (*види* видувањата дадени погоре во правец на должината на овој сет на постапки). Заради ограничена надлежност во овој поглед, овие постапки пред неможе да се испитуваат пред Судот.

Во вакви околности, Судот смета дека, жалбените наводи на првиот жалител врз овој основ се преуранети и мора да бидат одбиени согласно членот 35 ставовите 1 и 4 од Конвенцијата заради неискористување на домашните правни лекови.

*(ii) По однос на вториот и третиот жалител*

Барањата на вториот и третиот жалител биле одбиени по два основи, и тоа: дека тие имале примено надомест и дека земјишната парцела која била предмет на спорот била изградена во времето на поднесување на нивното барање. Овие жалители пред Судот настапиле со истите аргументи кои ги изнеле и пред домашните власти, односно: дека дел од земјиштето било неизградено на 1 јуни 2001 година и заради тоа било потребно да им биде вратено на нив. Имајќи ги во предвид информациите со кои располага, и ценејќи дека Судот има ограничена моќ да одлучува за наводните грешки во фактичката состојба или приемна за законот од страна на домашните судови (*види García Ruiz v. Spain* [GC], бр. 30544/96, параграф 28, ECHR 1999-I, и *Kopp v. Switzerland*, 25 март 1998, параграф 59, *Извештај за пресуди и одлуки* 1998-II), Судот цени дека, членот 8(2) од Законот за денационализација треба да се примени, со исклучок на ставот 1 и не претпоставува обврска на домашните власти да определат денационализација на постоечки имот за кој е платен надомест. Релевантната судска пракса укажана погоре (*види* “Релевантно домашно законодавство и судска пракса”) не е во можност да го убеди Судот во друг заклучок, бидејќи домашните власти се надлежни да утврдат, врз основа на членот 8(2) од Законот за денационализација, во кој случај може да се определи денационализација.

Според тоа, согласно релевантното законодавство, кое се применува и толкува од страна на домашните власти, вториот и

третиот жалител немале право или барање кое се однесува на “легитимно очекување”, според смислата на судската пракса на Судот, земјиштето да им биде вратено на нив, и заради тоа не постои “сопственост“ во смисла на членот 1 од Протоколот бр.1 од Конвенцијата.

Следи дека, овие жалбни наводи се очигледно неосновани и мора да бидат одбиени согласно членот 35 ставовите 3 и 4 од Конвенцијата.

Од овие причини, Судот едногласно

*Ја огласи жалбата за недопуштена.*

Claudia Westerdiek  
Секретар

Peer Lorenzen  
Претседател